

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 26.03.2021 i Oslo tingrett,

Saksnr.: 18-186483TVI-OTIR/03

Dommer: Tingrettsdommer Birgitte Kolrud

Saken gjelder: Krav på erstatning og oppreisning etter ærekrenkelse, Krav på erstatning og oppreisning etter ærekrenkelse

---

Paal Richard Diskerud

Advokat John Christian Elden

mot

Dagens Næringsliv AS

Advokat Vidar Strømme

DOM

Saken gjelder krav om erstatning og oppreisning for ærekrenkelses, knyttet til innholdet i en avisartikkel.

Sakens bakgrunn

Dagens Næringsliv publiserte 19/20. november 2014 en artikkel om at Tinn kommune hadde sendt anmeldelse til Økokrim om mulig korrupsjon. En nettartikkel ble publisert på kvelden den 19. november 2014, mens en i hovedsak identisk men noe lengre sak ble trykket i papiravisen november 2014.

Artikkelen har utgangspunkt i engasjementet selskapet Rjukan Technology Centre AS (RTC) hadde på Rjukan i Tinn kommune ved årsskiftet 2012/2013. RTCs aktivitet var knyttet til et initiativ for å levere datasentertjenester. Dette er inngående beskrevet i Aust-Telemark tingretts dom av 10. november 2016. Saksøker, Paal Diskerud, var daglig leder for RTC fra oktober 2012. Gregory Malin, hans svoger, var da styreleder i selskapet.

I korte trekk ble det fra rundt 2010 arbeidet med to ulike initiativ for å etablere senter for levering av datasentertjenester i Tinn kommune. Det ene var knyttet til det kommunale aksjeselskapet Tinn Energi, som etter hvert etablerte det 100% eide datterselskap Rjukan Mountain Hall AS som sitt verktøy for satsningen. Det andre hadde sitt utspring i selskapet Norske Systemarkitekter AS (NSA). NSA ble senere slått konkurs og denne satsningen ble så videreført av RTC. Interessene bak RTC hadde ervervet et areal i næringsparken på Rjukan som var aktuelt som datasenterlokasjon. Arealet var eid av Rjukan Property Enhancement AS, et heleid datterselskap av RTC.

Rjukan Mountain Hall AS og RTC inngikk 27. august 2012 en avtale om samarbeid mellom de to satsningene på arealet i næringsparken og det ble etablert et felles aksjeselskap for drift av datasenteret: Nydro AS. Selskapet endret senere navn til Norzetta AS. I årsregnskapet for regnskapsåret 2012 er aksjonærene i Nydro oppgitt å være Rjukan Mountain Hall AS, representert ved Olav Ullern med 17% av aksjene, RTC representert ved Gregory Malin med 50% og Rjukan Property Enhancement AS, representert ved Jesper Jeppesen med 33%.

Som daglig leder for Nydro/Norzetta AS ble blant annet Audun Mogen vurdert. Mogen var i 2012 daglig leder av Rjukan Næringsutvikling AS (RNU), hans arbeidsmessige tilknytning til kommunen på dette tidspunktet er delvis omtvistet. Det er kontakten ved årsskiftet 2012/2013 mellom Mogen og RTC - på vegne av Nydro - vedrørende stillingen som daglig leder i Nydro, som var grunnlaget for at Tinn kommune ved ordfører og rådmann 19. november 2014 sendte en «*[a]nmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon*» til Økokrim. Bakgrunnen for anmodningen var at Mogen i

2014, etterkant av oppslagene rundt andre deler av Diskeruds næringsvirksomhet i Dagens Næringsliv i november 2014 (den såkalte «lånehaisaken»), varslet sine overordnede om kontakten han hadde hatt med RTC i 2012/2013. Det er opplyst at Mogen også hadde gitt sine overordnede noe informasjon om denne kontakten allerede i 2012/2013.

Datasentersatsningen gjennom Nydro/Norzetta stoppet etter hvert opp, etter at Tinn kommune parallelt også opprettet kontakt med Smedviggruppen i Stavanger med tanke på datalagersatsning gjennom deres selskap Green Mountain Data Center AS. Det ble ikke ansatt noen daglig leder i Norzetta.

Paal Richard Diskerud anla ved stevning til Oslo tingrett 11. desember 2018 sak mot Dagens Næringsliv AS med krav om erstatning og oppreisning etter ærekrenkelsler. Rettidig tilsvar ble inngitt 14. januar 2019. Saken omfattet opprinnelig flere artikler som nå er frafalt knyttet til «lånehaisaken». Det redegjøres kort for dette i underpunkt 2. under rettens vurderinger.

Det er under saksforberedelsen avsagt en rekke kjennelser i saken, herunder om avvisning og om sikkerhet for sakskostnader. Høyesteretts kjennelse 20. desember 2019 har avgjort sakskostnadsspørsmålet for deler av den saken som nå er til behandling.

Hovedforhandling i saken ble holdt 15. til 17. februar 2021 i Oslo tingrett. Paal Ricard Diskerud møtte og ga forklaring for retten. Som partsrepresentant for Dagens Næringsliv møtte Gry Egenes som ga forklaring for retten. Retten mottok videre forklaring fra åtte vitner. Vitnene Gøran Skaalmo og Knut Gjernes fulgte forhandlingene i sin helhet, jf. tvisteloven § 24-6 og kjennelse av 8. februar 2021. Det vises for øvrig til rettsboken.

Paal Richard Diskerud har i hovedsak argumentert slik

Dagens Næringsliv har fremsatt en rettsstridig ærekrenkelse i artikkelen den 19 og 20 november 2014.

Artikkelen var egnet til å krenke Diskeruds ærefølelse eller omdømme og vilkårene for erstatningsansvar og oppreisning etter skadeserstatningsloven § 3-6 a foreligger.

Tolkningen av ytringene må vurderes ut fra hvordan en vanlig leser vil oppfatte dem gitt konteksten de ble publisert i. Når ordbruk, typografi, innbyrdes sammenheng og bruk av foto sees i sammenheng med artikkelen er den naturlige forståelsen av de aktuelle utsagnene at Diskerud personlig er anmeldt til Økokrim for spesifikke korrupsjonshandlinger. Dette er uriktig på flere punkter og ytringene er objektivt sett ærekrenkende og egnet til å krenke Diskeruds omdømme:

Artikkelen gir uriktig inntrykk av at det foreligger en anmeldelse fra kommunen, mens det var snakk om en anmodning om å vurdere om det forelå straffbare forhold. Henvendelsen var utformet av advokat og hadde preg av en ren henvendelse om bistand. Det kan ikke sees bort fra at «anmeldelse» og «etterforskning» bevisst var utelatt, noe som underbygges av at kommunen senere besluttet å ikke anmelde forholdet til lokal politimyndighet.

Det fremstår videre som om Paal Diskerud personlig er anmeldt for korrupsjon, noe som ikke er riktig. Han hadde ikke noen eiermessig tilknytning til RTC. Det fremstår også som om det var gitt et jobbtillbud til Mogen, mens det bare var tale om uformelle drøftelser. Audun Mogen omtales videre som næringsssjef i kommunen, mens samtalene med ham var i hans egenskap av daglig leder i RNU. Det fremstår også som om selskapet forsøkte å utløse 25 millioner i offentlig støtte på dette tidspunktet, noe som ikke er riktig.

Det anføres at Dagens Næringsliv skapte en selvstendig ærekrenkelse ved å omtale saken og gjennom sin vinkling, samt ved å kalle det en anmeldelse. At Tinn kommune oversendte undersøkelsesansøkninger til Økokrim innebar ikke noen ærekrenkelse i seg selv.

Det er her tale om uriktige anklager om korrupsjon, noe som ligger i kjernen av det skadeserstatningsloven § 3-6 a er ment å verne mot. Dagens Næringsliv hadde ikke anledning til å knytte en så alvorlig påstand som «korrupsjon» opp mot Diskerud før det eventuelt forelå en siktelse om det, jf. referatprivilegiene.

Dagens Næringsliv har handlet forsettlig eller uaktsomt. Det er klart at selve fremsettelsen av ytringen var forsettlig. Det forelå videre forsett eller i alle fall uaktsomhet med hensyn til om ytringene objektivt sett var ærekrenkende. Journalistene satt med undersøkelsesbegjæringen før publisering og de var eller burde da være klar over at det ikke forelå noen anmeldelse. Det vises også til at det forelå flere brudd på Vær Varsom-plakaten.

Det er etter dette klart at ytringene innebar en ærekrenkelse og de er også rettsstridige. Det vises til at det ikke foreligger en situasjon hvor ytringen kan anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet, jf. skadeserstatningsloven § 3-6 a annet ledd.

Artikkelen innebar for det første en sterk grad av krenkelse. Det var tale om en alvorlig påstand om korrupsjon knyttet opp mot Diskerud som person og forretningsmann, med fullt navn og med bilde på forsiden av avisen. Identifisering i en slik situasjon, til tross for beskjednen allmenn interesse, innebærer en klar krenkelse. Korrupsjon er et alvorlig lovbrudd som er grunnleggende uforenlig med forretningsvirksomhet.

Artikkelen inneholder unødvendige overdrivelser og er faktisk gal på flere punkter, noe som hovedregel i seg selv tilsier at ærekrenkelsen er rettsstridig:

Det forelå for det første ingen anmeldelse. Det var tale om en henvendelse fra kommunen til Økokrim med anmodning om undersøkelse av et mulig straffbart forhold hvor det ikke ble bedt om etterforskning. En slik fremgangsmåte benyttes nettopp for å unngå anmelderansvaret en anmeldelse medfører.

Det etterlatte inntrykket av artikkelen er videre at det er Diskerud personlig dette gjelder, mens det faktisk gjaldt selskapet RTC.

Det henvises videre feilaktig til at Audun Mogen var næringssjef i kommunen, mens kontakten Diskerud hadde med ham var som daglig leder i RNU. Dette har i ettertid også kommet klart frem av kommunens ståsted i Aust-Telemark tingretts dom 10. november 2016 som delvis omhandler samme sakskompleks. Det ble ikke gitt noe tilbud til Audun Mogen, men var tale om uformelle drøftelser om stilling i Nydro på et tidspunkt hvor det ikke forelå noe tilsagn eller var snakk om slik offentlig støtte som artikkelen beskrev. Diskerud hadde for øvrig heller ikke eierandeler i RTC eller Nydro på dette tidspunktet, slik at også selskapsangivelser og eierforhold er uriktig.

Referatprivilegiet til å gjengi tiltalebeslutning, siktelse og referat fra rettsforhandlinger omfatter ikke noen alminnelig rett til å referere anmeldelser, vitneforklaringer eller lignende som er avgitt til politiet. Da er det klart at det i enda mindre grad gir en rett til å gjengi en undersøkelsesansmodning som det her er tale om og som Dagens Næringsliv heller ikke hadde rett til å få innsyn i.

Faktapåstander om straffbare forhold øker kravet til aktpågivenhet og undersøkelse fra Dagens Næringslivs side. Det avgjørende for vurderingen av det faktiske grunnlaget er den kunnskap Dagens Næringsliv hadde på publiseringstidspunktet. Her var de klar over at ytringene ikke hvilte på et fyllestgjørende faktisk grunnlag: Det å kalle en «*anmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon*» for en anmeldelse innebar en urettmessig fordreining av faktum. Dette underbygges av at kommunen senere besluttet å ikke anmelde saken til det lokale politiet. Det fremstår underlig at distinksjonen ikke ble fanget opp av Dagens Næringsliv, når de var kjent med at kommunen var opptatt av å ordlegge seg riktig i kontakten med Økokrim. Dagens Næringsliv var også godt kjent med at anmodningen til Økokrim ikke gjaldt Diskerud personlig.

Hensynet til Diskerud ble ikke tilfredsstillende ivaretatt. Han fikk i liten grad mulighet til å imøtegå opplysningene. Det vises til at han bare fikk fire timer til å uttale seg i en sak som omhandlet forhold fra 2012 og som ikke hastet. Han fikk heller ikke vite konkret hva den angivelige anmeldelsen gjaldt og svarfristen ble satt til et tidspunkt hvor den aktuelle begjæringen fortsatt ikke var oversendt fra Tinn kommune til Økokrim. Mens Dagens Næringsliv sendte artikkelutkast til Tinn kommune for kontroll, ble dette ikke gjort til Diskerud.

Avsløring av korrupsjon har allmenn interesse, men det kunne vært ivaretatt ved anonymisering eller ved å holde seg til selskapet, som NRKs dekning av saken. Det forelå ikke allmenne interesser eller andre gode grunner for å publisere fullt navn og klare bilder. Diskerud var en relativt ukjent skikkelse før Dagens Næringsliv publiserte «lånehaisaken» kort tid før artikkelen denne saken gjelder. Diskerud som person og forretningsmann hadde ikke allmenn interesse.

Det var videre et høyst aktuelt handlingsalternativ å utsette publiseringen. Dette var forhold som hadde skjedd i 2012 og det var ingen grunn til å ikke gi romsligere frist for Diskerud til å uttale seg og til å undersøke saken grundigere før publisering.

Dagens Næringsliv var heller ikke i aktsom god tro når det gjelder momenter som kunne gjøre ytringen berettiget. Journalistene, evt redaktøren, visste eller burde kjenne til at ytringene ikke hvilte på et fyllestgjørende faktisk grunnlag, at de innebar en sterk grad av krenkelse og at det ikke var allmenne interesser eller andre gode grunner som tilsa at de skulle fremsettes. Det vises i denne sammenheng til at artikkelen innebar en rekke brudd på Vær Varsom-plakaten, punktene 4.1, 4.3, 4.4, 4.7, og 4,13, og forarbeidet til publiseringen innebar et klart brudd på Dagens Næringslivs interne rutiner slik de har fremkommet i fagtidsskriftet Journalisten. Dette underbygger at det foreligger uaktsomhet.

Dagens Næringsliv ikke har overholdt den særlige varsomhet som kreves ved omtale og identifisering av personer i forbindelse med straffbare forhold, og at feilaktige opplysninger skal rettes. Her er Diskerud identifisert før det i det hele tatt var snakk om noen etterforskning. Etterforskning ble heller aldri besluttet. Dagens Næringsliv har ikke rettet eller beklaget dette. Artikkelen er heller ikke senere rettet, men ligger fortsatt tilgjengelig på nettet.

Diskerud anfører at både lånehaiartiklene og korrupsjonsanklagen var injurierende. Diskerud har imidlertid valgt å konsentrere seg om korrupsjonsanklagen som det mest alvorlige og åpenbare overtrampet. Det pekes likevel på at de fleste forhold som omtales i lånehaisaken nå har fått sin formelle avslutning i rettsvesenet hvor Diskerud i hovedsak har vunnet frem.

Diskerud krever erstattet sitt økonomiske tap. Dette gjelder for det første dekning av faktiske utgifter for å beskytte seg og sine selskaper mot de uriktige påstandene, i tråd med fremlagt faktura på kr 46 875. Det kreves videre erstatning for lidet og fremtidig økonomisk tap som følge av omdømmetap. Det er klart at det foreligger et omdømmetap som har hatt økonomiske konsekvenser, noe som fremkommer av forklaringen til Diskeruds samarbeidspartner Jesper Jeppesen. Et slikt tap var påregnelig for Dagens Næringsliv. Det foreligger videre adekvat årsakssammenheng mellom Dagens Næringslivs korrupsjonsanklager og Diskeruds økonomiske tap. Det kan være vanskelig å bedømme

omdømmetap og årsakssammenheng mellom omdømmetap og økonomisk tap, og erstatningen vil uansett være skjønnsbasert. Subsidiært, når det gjelder økonomisk tap som følge av omdømmetap anføres det derfor at retten kan hensynta dette ved utmålingen av oppreisningen.

Diskerud krever oppreisningserstatning, begrenset oppad til 1 500 000. Straffansvaret for ærekrenkelser er opphevet. Uten et høyt oppreisningsbeløp, tilpasset det forhold at betaleren er et medieforetak, vil ikke bestemmelsen i tilstrekkelig grad ivareta det pønale elementet ved oppreisningsordningen og ha en reell avskrekkende effekt. Beskyldninger om korrupsjon er spesielt krenkende, noe som også tilsier at oppreisningserstatningen settes høyt.

Paal Diskeruds har lagt ned slik påstand:

1. Dagens Næringsliv AS v/styrets formann betaler til Paal Richard Diskerud erstatning etter rettens skjønn.
2. Dagens Næringsliv AS v/styrets formann betaler til Paal Richard Diskerud oppreisningserstatning etter rettens skjønn, oppad begrenset til norske kroner 1.500.000.
3. Dagens Næringsliv AS v/styrets formann betaler til Paal Richard Diskerud sakskostnader.

Dagens Næringsliv har i hovedtrekk argumentert slik

Dagens Næringsliv må frifinnes for kravet om erstatning og oppreisning. Det foreligger ingen ærekrenkelse i lovens forstand som kan gi grunnlag for ansvar, artikkelen er tvert imot god og grundig samfunnsviktig journalistikk.

En tolkning av artikkelen, med utgangspunkt i hvordan den oppfattes av en «alminnelig leser», tilsier at den ikke er ærekrenkende etter skadeerstatningsloven § 3-6 a første ledd. Det forhold at temaet er ulovligheter eller mulige straffbare forhold er ikke i seg selv injurierende. Det er i artikkelen tatt en rekke forbehold når anmeldelsen for mulig korrupsjon omtales, og innholdet er refererende og korrekt. Det fremkommer at anmeldelsen gjelder selskapet RTC. Det konstateres ikke skyld og det fremgår også at forholdene ikke er avklart, men at anmeldelsen er sendt fordi kommunen ikke har noe valg når en ansatt har meldt fra. Diskerud fikk anledning til å imøtegå anklagene i artikkelen og tok gjennom sin advokat John Christian Elden også til motmæle i leserinnlegg trykket i Dagens Næringsliv 22. november 2014. Denne kommentarartikkelen må også hensyntas ved fortolkningen av om utsagnene er ærekrenkende.

Slik Dagens Næringsliv ser det var det korrekt å omtale dette som en anmeldelse. Det er ingen formkrav til anmeldelser. Den forsiktige språkbruk fra kommunens side må henføres til Sivilombudsmannens uttalelser om at forvaltningen bør innta en objektiv og upartisk holdning i forbindelse med straffeforfølgning, ikke som at dette ikke innebar noen anmeldelse. Uenigheten om terminologien er uansett uten betydning fordi det konkrete innholdet i anmodningen til Økokrim er klart beskrevet og presisert i artikkelen samt i det etterfølgende leserinnlegget fra Elden og presiseringen fra Dagens Næringsliv av samme dag.

Dersom retten skulle komme til at utsagnene er ærekrenkende, er de, slik Dagens Næringsliv ser det, uansett ikke rettsstridige etter den proporsjonalitetsavveining som skal foretas mellom yringsfrihet og vern av privatlivet, jf. skadeserstatningsloven § 3-6 a annet ledd. Det vises til at inngrep i yringsfriheten, som en dom vil være, krever en særskilt begrunnelse. Det er hensynet til den mer langsiktige effekten for yringsfriheten, det å hindre en såkalt «chilling effect», som er det vesentlige, ikke vernet av Dagens Næringslivs yringsfrihet i denne saken.

I den brede helhetsvurdering som skal foretas er det i tråd med EMDs praksis hensynet til allmenne interesse som er avgjørende. Dette er en sak med betydelig allmenn interesse. Det er snakk om offentlig virksomhet og offentlige midler.

Ved vurderingen må det videre vektlegges at dette er en nøyaktig og faktabasert artikkel uten feil. Det fremkommer klart ved lesning av artikkelen at det er selskapet RTC som er anmeldt og ikke Diskerud selv. Det fremgår også at det ikke er mottatt penger og at etterforskning vil bringe mer klarhet. Mogen var faktisk næringssjef i Tinn kommune på det aktuelle tidspunktet. Artikkelen referer anmeldelsen, men gir ikke inntrykk av å gå bak denne. Diskerud hadde fått anledning til å kommentere det som gjaldt selskapsstruktur.

Saken hadde et fyllestgjørende grunnlag. Det vises til kommunens grundige vurdering som Dagens Næringsliv i stor grad hadde kjennskap til og bygget på. Journalistene hadde snakket med de involverte i kommunen som også hadde lest artikkelen i forbindelse med sitatsjekk, herunder beskrivelsen av det kommunen gjorde som en «anmeldelse». Også kontrollutvalget i kommunen vurderte i ettertid at kommunens vurderinger var forsvarlige.

Eventuelle uklarheter knyttet til bevissituasjonen i dag må tilskrives at Diskerud først anla sak i 2018, fire år etter at artiklene ble trykket. Det eneste forholdet som var påpekt som feil og omstridt før saksanlegget var spørsmålet knyttet til om det forelå en anmeldelse, mens de øvrige innsigelser har kommet senere.

Denne saken gjelder videreformidling av kommunens anmeldelse. Yringsfriheten rekker lenger ved videreformidling, og da særlig når det er en kommune som har fremsatt

påstanden som viderefremidles som tilfellet er i vår sak. Oversendelsen til Økokrim er i seg selv en hendelse av stor offentlig interesse.

Diskerud ble gitt anledning til samtidig imøtegåelse, men valgte i liten grad å benytte dette. Det fremkommer imidlertid av artikkelen at han var uenig i fremstillingen av saken og han kom til ordet ved advokat Eldens leserinnlegg som ble trykket i avisen 22. november 2014.

Når det gjelder når en publisering bør skje, vurderes det av mediene og overprøves ikke av domstolene. Samlet sett er det klart at det ikke var rettsstridig å trykke ytringene.

Dagens Næringsliv, ved journalistene eller redaktøren i saken, har uansett ikke utvist uaktsomhet. Det er ikke noe ytterligere underlag som man burde ha skaffet eller noe som burde vært gjort, som ikke ble gjort.

Dersom retten likevel skulle komme til at det foreligger ansvarsgrunnlag anføres det at det ikke er påvist noen årsakssammenheng mellom omdømmetapet og et økonomisk tap. Det anføres at lånehaiartiklene, som Diskerud har frafalt, er langt mer infamerende og av betydning for et omdømmetap enn den aktuelle korrupsjonsartikkelen. Når lånehaiartiklene er frafalt må det legges til grunn at disse innebar en rettmessig kritikk. For øvrig ville forholdene knyttet til saken om mulig korrupsjon uansett kommet ut, da dette spørsmålet ble behandlet i en åpen høring i kontrollutvalget i kommunen kort tid etterpå.

Det er heller ikke påvist noe økonomisk tap, utover utgifter til bistand ytet gjennom selskapet Jonatan. Det kan ikke legges til grunn at Diskerud har lidt noe slikt tap når det ikke er fremlagt noen oversikt over inntekter og utgifter som underbygger dette. Når det gjelder oppreisningsnivå, pekes det på at det generelt i rettspraksis ligger vesentlig lavere enn det Diskerud har krevet.

Dagens Næringsliv har lagt ned slik påstand:

1. Dagens Næringsliv AS frifinnes.
2. Paal Richard Diskerud dømmes til å erstatte Dagens Næringsliv AS' saksomkostninger

Rettens vurdering

1. Rettslige utgangspunkter

Diskeruds krav om erstatning for økonomisk tap og oppreisning er forankret i skadeserstatningsloven § 3-6 a, som sier følgende:

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.

En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivare tatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.

De ytringene Diskerud mener er ærekrenkende ble publisert 19/20. november 2014. Skadeerstatningsloven § 3-6 a var da vedtatt, men ikke trådt i kraft. Det skjedde først 1. oktober 2015. Retten legger til grunn at paragrafen er ment å gi uttrykk for gjeldende rett slik denne må forstås etter EMD og Høyesteretts praksis på området, jfr. Ot.prp. nr.22 (2008-2009) side 488 og Rt-2015-746 avsnitt 56. Det fremkommer av avsnitt 58 i denne dommen at bestemmelsen gir god veiledning for forståelsen av gjeldende rett i dag.

Spørsmålet om det foreligger en ærekrenkelse som kan gi grunnlag for erstatning for økonomisk tap og oppreisningserstatning reiser tre hovedspørsmål: For det første hvordan den aktuelle ytringen skal tolkes. For det andre om ytringene er ærekrenkende. Dersom de er det må det for det tredje vurderes om ærekrenkelsen er berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfriheten (rettsstridsvurderingen).

Retten vil først redegjøre for artikkelen under punkt 2. For kontekstens skyld gjøres det her også kort rede for den øvrige dekningen av Diskeruds næringsvirksomhet i Dagens Næringsliv i november 2014 (lånehaisaken). Retten tolker så artikkelen og tar stilling til om det er fremsatt ærekrenkende ytringer overfor Diskerud under punkt 3.

2. De omtvistede ytringene i Dagens Næringsliv

Dagens Næringsliv publiserte fredag 19. november 2014 en nettartikkel med tittel «Anmeldes for mulig korrupsjon». En tilnærmet identisk artikkel med samme overskrift ble trykket i papiravisen den 20. november 2014. Retten forholder seg for enkelthets skyld i det følgende til avisartikkelen og gjengir i det følgende teksten i sin helhet.

Dagens Næringsliv hadde torsdag 20. november 2014 saken som hovedoppslag på avisens førsteside. Her er Diskerud avbildet og hovedoverskriften er «Anmeldt for mulig korrupsjon», og i mindre typer under dette «Tinn kommune ber Økokrim etterforske et selskap kontrollert av Pål Diskerud og hans familie. Side 4-5». Øverst til høyre i oppslaget står det «Ville ansette kommunens næringssjef». Overskriftene er på et bilde av Diskerud i samme serie som var brukt i artiklene uken før om «lånehai».

I hovedartikkelen heter det etter overskriften «Anmeldes for mulig korrupsjon», som går over hele siden, i ingressen:

Tinn kommune anmelder et selskap kontrollert av Pål Diskerud og hans familie for mulig korrupsjon.

Etter ingressen kommer avisartikkelen i tre hele spalter:

Næringssjefen i Tinn kommune har varslet om at han ble tilbudt jobb og provisjoner av Diskerud-selskapet Rjukan Technology Center as (RTC).

RTC har i en årrekke forsøkt å etablere et datalagringscenter på Rjukan, finansiert av Diskerud-familiens amerikanske selskap Troon Pacific Inc. I denne prosessen har selskapet forsøkt å utløse over 25 millioner kroner i offentlige støttemidler.

I den forbindelse skal næringssjefen ha blitt tilbudt returkommisjoner i prosent av støttemidlene, ifølge Tinn kommune.

-Jeg bekrefter at jeg har drøftet en hendelse som jeg opplevde ubehagelig med mine overordnede, sier Audun Mogen, daglig leder i Rjukan Næringsutvikling.

Dette bekrefter også hans styreleder, som ser alvorlig på forholdet.

-Vi ser på det som et mulig korrupsjonsforsøk, sier Stein Lier-Hansen, styreleder i Rjukan Næringsutvikling.

I går bestemte Tinn kommune seg for å anmelde det den ser som et forsøk på å korrumpere en av kommunens mest sentrale ansatte.

-Det er blitt sendt en anmodning fra Tinn kommune til Økokrim i ettermiddag, om undersøkelse av mulig straffbart forhold - forsøk på korrupsjon, skriver Steinar Bergsland, ordfører i Tinn kommune til DN.

-Som kommune har vi ikke noe valg når en av våre ansatte har meldt fra om dette, sier Bergsland.

Anmeldelsen er utferdiget av kommunens advokat, Stein Erin Stinessen i Lund & Co.

Tilbudt toppjobb

Tidlig på morgenen to dager etter at DN skrev om Pål Diskeruds utlånsvirksomhet i gråmarkedet, fikk Stein Lier-Hansen en sms fra direktøren i Rjukan Næringssselskap. «Ring så snart du kan», sto det i meldingen.

Mogen fortalte da hvordan han som næringsssjef i Tinn kommune var blitt forespeilet en toppjobb i Diskerud-familiens selskap, samt bonuser i prosenter av de beløpene han klarte å skaffe til RTC i offentlig støtte.

-Som et kommunalt selskap har vi en plikt til å gripe inn når vi blir varslet om et mulig forsøk på å korrumpere en offentlig tjenestemann. Det er liten tvil om at «tilbudet» ble oppfattet som et korrupsjonsforsøk mot næringsssjefen, sier Lier-Hansen, som legger til at en kommende etterforskning vil bringe mer klarhet i de faktiske forhold.

Han understreker at næringsssjefen ikke har mottatt noen penger, og at han i dag ikke har befatning med saker som gjelder forholdet til Rjukan Technology Center.

Pål Diskerud, som er daglig leder i RTC, avviser at det har vært et korrupsjonsforsøk:

-En slik anmeldelse er ukjent for oss, og slik Diskerud ser det heller ikke forankret i faktum, skriver hans advokat John Christian Elden i en epost.

-Arbeidstilbud er fremsatt i full åpenhet; herunder også provisjonsbasert lønn ut fra selskapets inntekter/overskudd. Det har selvsagt intet med korrupsjon å gjøre.

Støy

Rjukan Technology Centers inntreden i Rjukan har skapt mye uro og konflikter.

Etter en runde med trusler om søksmål, la kommunens energiselskap, Tinn Energi, ned sitt forsøk på å etablere datalagring i kommunen – slik at RTC kunne fortsette alene.

I 2013 sto Innovasjon Norge, Telemark utviklingsfond og Tinn kommune klare med 26 millioner kroner i støtte til RTC.

Men Diskerud-selskapet hadde da ikke en eneste kunde, og de hadde ikke gjort noe for å utvikle de fysiske lokalene for å gjøre klart for virksomhet. Derfor var ikke selskapet kvalifisert for å få utbetalt midlene.

Da det ble kjent at kommunen samtidig hadde solgt tomt til et konkurrerende selskap – Green Mountain Data Center, eid av familien Smedvig – ble folkene i Diskerud-selskapene sure og trakk planene fra bordet.

Bak Rjukan Technology Center står Diskerud-familiens selskap Troon Pacific.

Pål Diskerud er daglig leder i selskapet, mens svogeren Gregory Malin er styreleder.

Ved ett tilfelle har også faren, Tore Christian Diskerud, vært på Rjukan for å ha møter med kommunens ordfører.

Troon Pacific er ifølge hjemmesiden og offentlige dokumenter i USA tilknyttet Desert Troon Companies, selskapsgruppen som Tore Diskerud har bygget opp i USA.

Tore Christian Diskeruds selskap Desert Troons advokat har gjentatte ganger understreket at Desert Troon ikke har noen aktiviteter i Norge.

Til høyre for denne artikkelen er det et stort foto kreditert Rjukan Arbeiderblad med følgende billedtekst:

Fra venstre Pål Diskerud, næringssjef i Tinn kommune Audun Mogen, styreleder i RTC og Diskeruds svoger Gregory Malin og styreleder i Tinn energi Olav Ulleren. Bildet er tatt under et møte der datalagringscenteret ble diskutert.

Under bildet er det to kortere artikler, den første over fire spalter med overskrift/sitat:

‘Alvorlig hvis det stemmer

Oslo: Styreleder Herman Skougaard i det Diskerud-kontrollerte selskapet Norzetta er overrasket over korrupsjonsbeskyldningene. Norzetta er selskapet som skulle drive datalagringscenter på Rjukan, og også selskapet der næringssjefen skulle ansettes. RTC er hovedeier i Norzetta.

-Dette er helt ukjent for meg. Dette forstår jeg ikke, sier Skougaard.

Han opplyser at det stemmer at nærings sjefen Audun Mogen i Tinn kommune fikk tilbud om en direktørstilling i datalagringsselskapet.

-Det var klarert med ordfører og rådmann, og det ble forhandlet om betingelser med Mogen. Men han ringte meg og sa at han ikke kunne akseptere pakken, fordi det var en relativt lav fastlønn og bonusordning. En prestasjonsbonus.

-Hva skulle bonusen baseres på?

-Det kjenner jeg ikke til. Men det var vel resultatbetinget, antar jeg. Mogen har ikke sagt til meg at det var noe ugreit med dette. Hvis det du sier stemmer, så er det alvorlig. Men noe slikt har han ikke sagt til meg.

-Hvem var det som forhandlet med Mogen?

Det var Pål Diskerud og svogeren Gregory Malin, sier styreleder Herman Skougaard.

Malin er RTCs styreleder.

Skougaard er en familievenn av Tore Diskerud gjennom mange år og ble spurt av ham om å ta vervet som styreleder.

-Jeg vet ikke hvordan eierselskapet bak Troon Pacific er organisert, men det var Tore Diskerud som spurte meg om jeg kunne være styreformann, og basert på gammelt vennskap takket jeg ja, sier Skougaard.

Under den andre underoverskriften over tre spalter «**Vil selge datasenter**» heter det:

Oslo: Rjukan Næringsutvikling forhandler med Pål Diskerud om å få kjøpe tilbake eiendommen som Diskerud-selskapet RTC har i Rjukan. Det bekrefter Stein Lier-Hansen, styreleder i Rjukan næringsutvikling.

-Det foreligger en intensjonsavtale, men det må tas noen politiske beslutninger før en handel kan komme i orden. Jeg kan ikke kommentere beløp eller prosessen, sier Stein Lier-Hansen.

Norzettas styreleder Herman Skougaard bekrefter at det forhandles om salg.

-Det har ikke vært noen aktivitet i firmaet på halvannet år, sier han.

Likevel har eierselskapet Troon Pacific fremstilt RTC som et 600-millioners prosjekt for selskapet så sent som i april i år, i et forsøk på å vinne anbudskonkurranser i USA.

DN har forelagt RTCs styreleder, amerikaneren Gregory Malin, anmeldelsen for mulig korrupsjon. Malin har ikke kommentert dette. Via et pr-firma sier han dette i en epost:

«Norzetta søker nå etter leietagere til det som lover å bli verdens mest miljøvennlige datasenter».

Gregory Malin er også gift – og driver Troon Pacific – med Pål Diskeruds søster, Gry Charlot Diskerud Malin.

Avisoppslaget inneholder i tillegg to faktabokser. En med overskrift «**Troon-selskapene**» hvor det er tre kulepunkter:

- Rjukan Technology Center as er eid av det amerikanske selskapet Pacific Troon og dets datterselskap ATTP med ca. 65 prosent av aksjene.
- Pacific Troon er styrt av Tore Chr. Diskerud som styreformann, svigersønnen Gregory Malin som administrerende direktør og Diskerud datter Gry Charlot Diskerud Malin som direktør. Eierskapet er ukjent.
- Selskapet oppgir selv å være tilknyttet Desert Troon Companies, en selskapsgruppe som Tore Chr Diskerud grunnal og fortsatt leder. Selskapene oppgir i papirer til amerikanske myndigheter å ha felles «principals»

Den andre faktaboksen med overskriften «**Dette er saken**», under en faksimile av Dagens Næringslivs forside fra 8. november 2014, refererer i hovedsak til «lånehaisaken»:

- Fra en toppleilighet på Tjuvholmen tjener asylinvestor og fotballagent Pål Diskerud (53) penger på kontroversielle utlån i gråmarkedet.
- Flere av lånene er organisert som kjøp med en tilbakekjøpsopsjon, men da til en langt høyere pris. Rentene er på det meste over 100 prosent i året.
- En pleietrengende pensjonist og en eldre kvinne er i ferd med å miste hjemmene sine til Diskerud. Kvinnen saksøker nå Diskerud for å forsøke å få huset tilbake.
- Hverken Diskerud eller hans selskaper har konsesjon til å drive med utlån.
- Diskerud står oppført med null i inntekt og uten fast bopel.
- Finanstilsynet vil undersøke om virksomheten er lovlig.
- Diskerud mener han ikke har gjort noe galt og skrev i en epost til DN at DN prøver «å fremstille annen, ordinær forretningsvirksomhet som kamuflerte lån. Dette er uriktig.»
- På Diskeruds far, Tore Chr. Diskerud, driver omfattende eiendomsvirksomhet i USA, blant annet gjennom selskapet Desert Troon. Tore Diskerud var tidligere styreformann i Andenæs-gruppen.

Lånehaisaken gjaldt flere artikler i en sak som Dagens Næringslivs journalister selv hadde undersøkt og bygget opp, en såkalt gravesak, hvor Diskerud ble omtalt som «lånehai».

Lånehaisaken ble først publisert 8. november 2014. Det var da et større oppslag i Dagens Næringsliv innstikksbilag «Magasinet» lørdag 8. november 2014 om «Den ukjente lånehaien» på 13 sider inkludert magasinfor siden. Artikkelen var også hovedoppslaget på Dagens Næringslivs forside denne dagen og det eneste oppslaget på Magasinets forside. Oppslaget ble fulgt opp av flere artikler i dagene som fulgte: 10, 11, 12, 14. og 19. november 2014. Disse artiklene var opprinnelig en del av denne saken for Oslo tingrett, men er nå frafalt.

Dagens Næringsliv trykket lørdag 22. november følgende innlegg fra advokat Elden over alle (fem) spalter på den nederste tredjedelen av side 29, med overskrift «**Om DN, gjentakelsesfare og drapsforsøk**», med underoverskriften «DN rir videre. Når sakene mangler, lager man like gjerne egne.»

Fredag hadde jeg et innlegg i DN på vegne av Pål Diskerud som var utsatt for forsøk på karakterdrap av avisen, og tilbakeviste påstander om utnyttelse av enker og faderløse forrige uke. Så fulgte DN opp med krigstyper på hele førstesiden om at Diskerud skulle være anmeldt av Tinn kommune for forsøk på korrupsjon.

Å anmelde noen er en alvorlig handling underkastet strafferettslig anmelderansvar, og forutsetter at den som inngir anmeldelse mener det har skjedd en straffbar handling. En gjengivelse av en anmeldelse i media er normalt en injurie dersom påtalemyndigheten ikke har fulgt opp med en siktelse, men avisen kan i noen tilfelle slippe straff og erstatning dersom det er av stor samfunnsmessig betydning, gjelder offentlige personer og det kommer klart frem hvem som anmelder og at det ikke betyr at den anmeldte av den grunn er mistenkt for noe.

Men her har DN vært så sensasjonshungrige i å gjenta drapsforsøkene sine at man ikke har sjekket historien først. Da DN fortalte meg om anmeldelsen i forgårs og utba tilsvaret, måtte jeg svare at en anmeldelse var helt ukjent for oss. Det hindret ikke publisering. Vi måtte derfor sjekke påstanden med kommunen. De kunne bekrefte at de aldri hadde inngitt noen anmeldelse, men at de hadde videresendt påstander de hadde mottatt til Økokrim med anmodning om at Økokrim selv undersøker om det er grunnlag for noen anmeldelse. Kommunen har opptrådt eksemplarisk slik den skal uten å konkludere på noen måte.

Pål Diskerud bestrider å ha forsøkt seg på korrupsjon, og at det ikke finnes grunnlag for DN's påstand. Som altså står for DN's regning alene. Noen eventuell forklaring om dette ender hos politiet og ikke i DN.

DN's redaktør ble torsdag klokken 17.55 bedt om å dementere påstanden på like fremtredende plass i fredagens avis. Svaret var at det var for sent å gjøre noe med det

til fredagens avis. Jeg regner da med at dagens DN ut over dette innlegget har hele førstesiden med «IKKE anmeldt for korrupsjonsforsøk».

John Christian Elden, advokat (H)

Under Eldens underskrift i den siste spalten står det følgende: «**DN presiserer**»

Onsdag 19. november sendte Tinn kommune en «Anmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon» til Økokrim. Avsender var ordfører i Tinn kommune, Steinar Bergsland. Dette skjedde på bakgrunn av informasjon kommunens næringssjef Audunn Mogen hadde gitt rådmann og ordfører.

I denne saken er det omtvistet både om ytringene i artikkelen 19/20 november er ærekrenkende og dersom de er det, om de er rettsstridige ut fra den avveining skadeserstatningsloven § 3-6 a gir anvisning på. Retten vil under punkt 3 tolke utsagnene og ta stilling til om det er fremsatt ærekrenkende ytringer overfor Diskerud.

3. Tolkningsspørsmålet

Artikkelen må tolkes i lys av hvordan en ordinær leser vil oppfatte utsagnene i den kontekst de er fremsatt. Dette er fremhevet som det helt sentrale vurderingskriteriet av EMD og av Høyesterett, se for eksempel Rt-5015-746 (Fredrikstad Fotballklubb) avsnitt 48.

EMD og Høyesterett har også pekt på at utsagnene må vurderes på bakgrunn av avisens samlede dekning, jf. for eksempel Rt-2014-152 (ambulansesjåfør) avsnitt 115. At også etterfølgende artikler eller kommentarer er relevant fremgår uttrykkelig i EMDs avgjørelse i sak 21980/93 (Bladet Tromsø).

For vår sak innebærer det at en tekstfortolkning av artikkelen som ble trykket 20. november og lagt ut på nett 19. november 2014 er vesentlig, men også leserinnlegget fra advokat Elden den 22. november 2014 og Dagens Næringslivs presisering 22. november 2014 inngår i tolkningsgrunnlaget. Billedbruk, bildetekst og overskrifter er også av betydning, men det er særlig teksten som danner grunnlag for hvordan en ordinær leser vurderes å oppfatte utsagnene.

De utsagn som saksøker Diskerud påstår er ærekrenkende i saken er bl.a:

- a) At det foreligger en anmeldelse fra Tinn kommune
- b) At Diskerud personlig er anmeldt
- c) At Diskerud har eiermessig tilknytning til RTC

- d) At RTC skal ha kontaktet Audun Mogen som næringssjef i Tinn kommune
- e) At det ble gitt et jobbtilbud til Audun Mogen
- f) At RTC skal ha forsøkt å utløse 25 millioner i offentlig støtte

Dagens Næringsliv er dels ikke enig i tolkningen, da særlig at det fremstår som om Diskerud personlig er anmeldt. Dagens Næringsliv mener for øvrig at utsagnene ikke er ærekrenkende.

At uriktige anklager om korrupsjon er egnet til å krenke æresfølelse og omdømme er ikke omtvistet. Retten legger for sin avgjørelse til grunn at det ikke har foregått noe forsøk på korrupsjon og Dagens Næringsliv har heller ikke anført for retten at det skal ha foregått noe ulovlig.

Partene er imidlertid uenige om Dagens Næringsliv dekning i november 2014 må tolkes slik at den ga inntrykk av det hadde funnet sted et forsøk på korrupsjon eller om man bare videreformidlet kommunens henvendelse til Økokrim om å se nærmere på saken. Dersom det bare var tale om en videreformidling av henvendelsen er det uenighet om det utgjorde en ærekrenkelse.

Med de mange forbehold som er tatt i saken, kan retten ikke se at artikkelen kan tolkes slik at Dagens Næringsliv gir uttrykk for at det har foregått korrupsjon eller at kommunen slår dette fast. Det fremgår i artikkelen at det er snakk om et mulig straffbart forhold og at styrelederen i Rjukan Næringsutvikling peker på at «en kommende etterforskning vil bringe mer klarhet i de faktiske forhold». Styreleder i Norzetta siteres på at dette er helt ukjent for ham og at Mogen ikke har fortalt ham noe slikt. Det fremkommer videre at Diskerud gjennom sin advokat formidler at det ikke er forankring i faktum for det som omtales og at arbeidstilbud er fremsatt i full åpenhet. Etter rettens oppfatning videreformidles usikkerheten rundt betydningen av kontakten mellom Audun Mogen og RTCs representanter Diskerud og Malin på vegne av Norzetta ved årsskiftet 2012 og 2013 på en klar måte.

Slik retten vurderer det vil en ordinær, opplyst leser forstå artikkelen slik at Diskerud har eiermessig tilknytning til RTC, at han kontaktet Audun Mogen som næringssjef i Tinn kommune, at det ble gitt et jobbtilbud til Audun Mogen og at RTC skal ha forsøkt å utløse 25 millioner i offentlig støtte.

Slik retten oppfatter det vil den alminnelige leser av Dagens Næringsliv videre oppfatte det slik at det foreligger en anmeldelse fra kommunen, uten at man har tatt stilling til hva som har skjedd. Dette innebærer at retten mener det er naturlig å tolke artikkelen i tråd med utsagnene a), c), d), e) og f), som referert over.

Når det gjelder spørsmålet om det fremstår som om Diskerud personlig er anmeldt (utsagn b), er forsidebildet på Dagens Næringsliv den 20. november 2014 fra billedserien som ble brukt i forbindelse med artiklene om «lånehai» som gjelder andre deler av Diskeruds virksomhet. Dette kan bidra til et fokus på Diskerud som person uavhengig av RTC. Ut fra en samlet lesning av teksten og overskrifter samt bildebruk, er en naturlig forståelse slik retten ser det likevel at det er selskapet RTC som er anmeldt og at Diskeruds tilknytning til saken er som representant for selskapet. Det vises til underoverskriften på forsiden om at Økokrim bes «etterforske et selskap kontrollert av Pål Diskerud og hans familie og en tilsvarende underoverskrift i artikkelen om at kommunen «anmelder et selskap kontrollert av Pål Diskerud og hans familie». Artikkelens hovedbilde er da også nettopp fra et møte hvor datalagringscenteret i regi av RTC ble diskutert. Retten mener derfor det ikke er dekning for å tolke artikkelen i tråd med utsagn b) som at Diskerud personlig er anmeldt.

Spørsmålet er videre om omtalen av kommunens oversendelse til Økokrim som en anmeldelse var en misvisende betegnelse på det kommunen foretok seg, eventuelt en selvstendig ærekrenkelse fra Dagens Næringsliv og noe mer enn en videreformidling av kommunens uttalelser.

Retten kan ikke se at bruken av «anmeldelse» eller «anmeldes», når det leses i sammenheng med artikkelen og oppfølgingen trykket 22. november 2014, ved fortolkningen kan sies å utgjøre en selvstendig beskyldning om et straffbart forhold fra Dagens Næringslivs side, som går utover videreformidlingen av kommunens anmodning til Økokrim. Det gjelder i særdeleshet når kommunen selv i brevet beskriver sin beslutning som «å melde fra til Økokrim».

Retten finner det her ikke nødvendig å definere «anmeldelse». Det Dagens Næringsliv mente med bruken av begrepet er klart beskrevet i artikkelteksten. Distinksjonen mellom henvendelsen til Økokrim og «anmeldelse» ble ytterligere belyst ved advokat Eldens kommentar den 22. november 2014 og presiseringen fra Dagens Næringsliv samme dag.

Det avgjørende for en alminnelig leser er etter rettens oppfatning uansett ikke den juridisk-tekniske betydning av «anmeldelse». Retten har funnet støtte for en slik tilnærming i Rt-2002-764, side 772 (Nordlandsposten). Bruken av begrepet må sees i sammenheng med artikkelen som helhet som gjør klart rede for hva avisen mener med uttrykket.

Det fremkommer av artikkelen i Dagens Næringsliv 20. november 2014 at kommunen ser det slik at de «ikke har noe valg», uten å ta stilling til skyld eller handlingsforløp.

Slik retten vurderer det fremstår det for den opplyste leser slik at kommunen ikke har tatt stilling til sin vurdering av saken, men at de melder fra fordi de ikke kan se bort fra at det kan ha funnet sted et forsøk på korrupsjon etter at Mogen varslet om dette. Retten kan ikke se at bruken av ordet «anmeldelse» om kommunens brev med overskrift «[a]nmodning om

undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon» innebærer noe som for den vanlige leser vil fremstå som mer enn det henvendelsen faktisk gjaldt.

Når det gjelder videreformidlingen av kommunens anmodning var det tatt en rekke forbehold knyttet til grunnlaget for denne. En anmeldelse innebærer slik retten ser det likevel en beskyldning om at bedriften og de navngitte personene som har handlet på vegne av den mistenkes for å ha foretatt en straffbar handling. Det vises her også til Rt-1979-807 s 810 hvor det heter:

At en siktelse vil inneholde en beskyldning, er uten videre klart, i og med at den gir uttrykk for at siktede mistenkes for å ha foretatt en straffbar handling.

Denne avgjørelsen gjaldt de såkalte referatprivilegiene, som har mindre praktisk betydning i dag og som tradisjonelt ikke omfatter gjengivelse av anmeldelser, jf. Rt-1992-854 og Ot.prp.nr. 22 (2008-2009) side 158. Utgangspunktet om at det å mistenkes for å ha foretatt en straffbar handling innebærer en beskyldning gir etter rettens oppfatning imidlertid veiledning også i dag.

Etter rettens oppfatning står en anmeldelse eller anmodning om undersøkelse av straffbart forhold i denne sammenheng i samme stilling som en siktelse, ved at den gir uttrykk for en mistanke, selv om innholdet er nøytralt formulert. Retten kan ikke se at det på annet grunnlag kan utledes at omtale av en anmeldelse eller anmodning fra en kommune om etterforskning for mistanke om korrupsjon ikke er egnet til å krenke omdømmet selv om det tas en rekke forbehold. Det må gjelde selv om det omtalen skjer ved videreformidling av en balansert og nøytral anmeldelse fra et offentlig organ som i dette tilfellet.

Å publisere kommunens anmodning innebar derfor en ærekrenkelse. Retten er imidlertid kommet til at det ikke var rettsstridig å gjengi anmeldelsen, som det gjøres rede for i det følgende under punkt 4.

4. Rettsstridsvurderingen

Ved vurderingen av om utsagnene er rettsstridige skal det i ærekrenkelsessaker foretas en avveining av vernet om yringsfriheten etter EMK art 10 og Grunnloven § 100 annet ledd opp mot vernet av privatliv, jf EMK art 8.

Det er gitt anvisninger på hvordan avveiningen skal foretas med henvisning til EMDs praksis blant annet i Rt-2015-746 (fotballklubb) avsnitt 53 til 63. Det fremgår av denne avgjørelsen og av Rt-2014-152 (ambulansesjåfør) at momentene som fremheves som sentrale for rettsstridsvurderingen i Rt-2003-928 (Tønsberg Blad) avsnitt 44 fortsatt er relevante:

[V]ed den konkrete avveiningen må foretas en vurdering etter flere kriterier. Av disse finner jeg grunn til å fremheve graden av allmenn interesse, beskyldningens karakter, derunder om beskyldningen klassifiseres som 'value judgement' eller 'factual statement', om den retter seg mot offentlig person eller privatperson, samt graden av aktsomhet, derunder om og eventuelt i hvilken utstrekning media på publiseringstidspunktet hadde holdepunkter i faktum for at påstanden var sann. Generelt vil ytringen ha et sterkt vern dersom den gjelder forhold av allmenn interesse, verdivurderinger, videreformidling, offentlig person, og det foreligger sterke holdepunkter for at påstanden var sann. Motsatt: Gjelder saken beskjeden allmenn interesse, faktapåstander, egen fremsettelse, privatperson, og det foreligger svake holdepunkter for at påstanden var sann, har ytringen et mindre sterkt vern.

Det skal foretas en samlet vurdering for avgjørelse av rettsstridsspørsmålet, men gjennomgangen av momenter foretas enkeltvis.

Det er særlig den allmenne interessen som fremheves som avgjørende i Høyesteretts og EMDs praksis.

Debatten om tildeling av offentlige midler til næringsetableringer og om eventuelle bindinger mellom selskaper som driver næringsvirksomhet og det offentlige som tilrettelegger for slik virksomhet, har etter rettens oppfatning stor allmenn interesse. Det samme gjelder muligheten for at organer eller personer som bevilger støtte eller gir insentiver kan ha bindinger som påvirker deres beslutninger. I dette tilfellet gjaldt saken utvikling av næringsområder og videre disponering av ressurser etter avviklingen av Norsk Hydros industriproduksjonsvirksomhet på Rjukan. Dette var en sak som allerede var omtalt i lokalpressen. Dagens Næringslivs dekning og søkelys på mulige bindinger mellom ansatte i virkemiddelapparatet og RTC som var i ferd med å etablere virksomhet i kommunen ligger i det sentrale kjerneområdet for hva som er vernet av ytringsfriheten. At saken hadde allmenn interesse er også lagt til grunn av kontrollutvalget i Tinn kommune som av den grunn anbefalte at saken skulle gå for åpne dører i sin saksfremstilling 23. februar 2015. Betydningen av at pressen ikke pålegges unødige begrensninger i sin rolle som «public watchdog» er fremhevet blant annet av EMD i dens storkammerdom om Bladet Tromsø mot Norge (EMD 21980/93) i avsnitt 59 og i Rt-2014-152 (ambulansesjåfør), avsnitt 106.

Det hadde også allmenn interesse, om enn noe mindre, å koble Paal Diskerud til saken. Han var daglig leder for selskapet som drev frem datalagringsinitiativet og hadde selv forhandlet med Mogen for RTC på vegne av Nydro. Dette var noe Dagens Næringslivs journalister var klar over da de hadde tilgang til oversendelsesnotatet til Økokrim. RTC var et lite selskap uten ansatte utover daglig leder, de sentrale aktørene hadde da vel så stor

interesse som selskapet i seg selv. Det kreves for øvrig ikke at en person selv har oppsøkt og brukt offentligheten for at hans person og rolle i saken skal ha allmenn interesse.

Utsagn om mulig korrupsjon må generelt anses som alvorlig for en som driver næringsvirksomhet og innebærer i utgangspunktet en sterk grad av krenkelse. Omdømme er vesentlig for å kunne drive næringsvirksomhet i et lite og oversiktlig samfunn som det norske og kan lett skades ved at informasjon blir liggende søkbart på internett. Det tilsier at det lettere vil kunne ansees rettsstridig å publisere slike utsagn.

Artikkelen har preg av faktapåstander. Det kreves klarere faktisk belegg for slike utsagn enn for verdivurderinger, noe som fremkommer i EMDs praksis og som er fulgt opp i høyesterettspraksis, jf. for eksempel Rt-2002-764 (Nordlandsposten) på side 775 og Rt-2014-152 (ambulansesjåfør) avsnitt 111- 112. Spørsmålet om de omtvistete utsagnene har dekning i faktum, faller også i stor grad sammen med rettsstridsvurderingen, jf. ambulansesjåførdommen avsnitt 114. Når det gjelder bevisvurderingen er utgangspunktet et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Retten vil i det følgende ta stilling til om Dagens Næringsliv hadde et forsvarlig faktisk grunnlag for de fremsatte utsagnene. Det avgjørende er hvordan grunnlaget fremstod ved publiseringen.

Det fremgår av artikkelen at Audun Mogen var næringssjef i Tinn kommune og at han fortalte hvordan han «som næringssjef» ble forespeilet en toppjobb. Diskerud har fremholdt at forhandlingene foregikk med Audun Mogen i hans rolle i Rjukan Næringsutvikling AS (RNU) og at det derfor var misvisende å omtale Mogen som næringssjef i kommunen. Retten finner det klart ut fra bevisførselen at Mogen i den aktuelle perioden var næringssjef i Tinn kommune, men utleid til RNU. Dette fremgikk blant annet av kommunens henvendelse til Økokrim. Mogen rapporterte både til rådmannen i Tinn kommune og til styreleder i RNU og var en offentlig tjenestemann. Det var da ikke uriktig å omtale Mogen som næringssjef, noe som også var relevant for saken, selv om hans rolle tilknyttet RNU fremstod som den mest sentrale for RTC og Diskerud.

Diskeruds henvisning til dommen i Aust-Telemark tingrett 10. november 2016 hvor det heter at kommunen ikke kan «tilregnes ansvar» for Audun Mogen er etter rettens oppfatning uten betydning i denne sammenheng. Denne delen av dommen gjaldt spørsmålet om hvem som hadde lekket opplysninger til Dagens Næringsliv i november 2014. På det tidspunktet hadde det skjedd en virksomhetsoverdragelse av kommunens næringsavdeling til RNU (med virkning fra 1. november 2014) og situasjonen var da en annen enn ved årsskiftet 2012/2013.

Det er videre pekt på at det var uriktig at Audun Mogen ble gitt et konkret tilbud om jobb i Nydro/Norzetta og at det bare var tale om sonderinger. Slik retten har tolket utsagnene i

artikkelen fremgår det ikke noe nærmere om det var et skriftlig tilbud, eller hvor nær en endelig avtale man var, bare at det ble gitt et tilbud. Retten finner at det var faktisk dekning for at samtalene var kommet så langt og var så konkrete at det var tale om et tilbud om jobb. Det vises til at rådmann Lørdøen var blitt konsultert av Paal Diskerud før han kontaktet Mogen med tanke på å rekruttere ham til jobb i Nydro/Norzetta for å avklare at det var i orden, noe begge har forklart seg om i retten. Mogen hadde mailet med RTCs styreleder Gregory Malin om utgangspunkter for sine forventninger om avlønning i en mulig stilling og Diskerud hadde videre diskusjoner med Morgen rundt dette. Diskerud har i retten selv forklart at ulike løsninger for avlønning ble luftet med Mogen, ned på et nokså detaljert nivå med tanke på hva slags bonus som «kunne fungere». Dette fremgår også av advokat Eldens uttalelse på vegne av Diskerud til Dagens Næringsliv i saken. At det ikke ble utarbeidet et skriftlig tilbud eller forslag til arbeidsavtale er ikke avgjørende. På tidspunktet for publisering hadde journalistene snakket med Mogen, Lørdøen og Lier-Hansen, fått kommentaren fra advokat Elden og hadde tilgang til oversendingsbrevet til Økokrim som omtaler kontakten mellom Mogen og RTC ved Diskerud og Malin. Slik retten ser det hadde de da et forsvarlig faktisk grunnlag for å videreformidle omtalen av dette som et jobbtilbud med provisjonsbasert avlønning.

Det fremgår av artikkelen at RTC har forsøkt å utløse over 25 millioner i offentlig støtte i forbindelse med forsøket på å etablere et datalagringscenter på Rjukan. Diskerud peker på at dette kan etterlate et inntrykk av at dette er midler som var relevante i forhold til diskusjonen om stilling i 2012/2013 og utsagnene om mulig korrupsjon, mens disse offentlige midlene først dukket opp som tema lenge etter at diskusjonene med Mogen var avsluttet, på et tidspunkt hvor det var klart at han ikke skulle jobbe i selskapet. Retten er enig i at henvisningen til kan forstås som et aktuelt forsøk på å utløse penger. Sammenstillingen i denne artikkelen mellom offentlige støttemidler som kom opp og spørsmålet om jobb til Mogen ligger etter rettens oppfatning imidlertid klart innenfor de pressen har anledning til, det vises til EMD 26132/95 (Bergens Tidende) avsnitt 49 hvor det fremgår at pressens rett «*also covers possible recourse to a degree of exaggeration, or even provocation*», jf. også Rt-2014-152 (ambulansesjåfør) avsnitt 129.

Når det gjelder spørsmålet om det forelå en anmeldelse fra kommunen eller om dette er feilaktig viser retten til det som er sagt over under avsnittet om tolkning av artikkelen; at artikkelen i sin helhet videreformidlet anmodningen om undersøkelse fra Tinn kommune og at bruken av «anmeldelse» ikke endret forståelsen av dette for den alminnelige, opplyste leser. I et hvert tilfelle vil nyansene i en slik beskrivelse ligge innenfor det som må aksepteres innenfor rammen av «journalistic freedom», jf EMDs avgjørelse i saken Bergens Tidende mot Norge (EMD 26132/95), avsnitt 49.

Økokrim besluttet å ikke iverksette etterforskning, men formidlet til kommunen slik det fremgår av saksframstillinga til Tinn kommunes kontrollutvalg 23. februar 2015 at

«[d]enne beslutning er ikke til hinder for at saken anmeldes til lokalt politidistrikt».

Kommunen meldte ikke saken til det lokale politidistriktet.

Slik retten ser det hadde Dagens Næringsliv på publiseringstidspunktet et fyllestgjørende faktisk grunnlag for å skrive at RTC var anmeldt. De hadde tilgang til det aktuelle brevet som ble oversendt til Økokrim hvor kommunen skriver om sin «*vurdering om å melde fra til Økokrim*» og de hadde snakket med flere av de involverte på i Rjukan, herunder styreleder i RNU Stein Lier-Hansen, ordfører Steinar Bergsland og styreleder i Norzetta Herman Skaugaard. Retten legger også til grunn at Dagens Næringslivs journalist Knut Gjernes snakket med Audun Mogen, selv om Mogen ikke husker det i dag, i tråd med den samtalelogg som han gjorde rede for i retten fra hans mobiltelefon. Diskerud hadde vært kontaktet og gitt innspill via advokat Elden. Journalist Knut Gjernes hadde videre tett mailkontakt med ordfører Steinar Bergsland utover ettermiddagen den 19. november 2014 og han hadde fått bekreftet at brevet faktisk var sendt til Økokrim.

At gjengivelse av en slik anmeldelse ikke var rettsstridig støttes av flere rettsavgjørelser som gjelder gjengivelse av anmeldelser som senere er henlagt, uten at det har gitt grunnlag for erstatning eller mortifikasjon, se for eksempel LH-2004-3 som gjaldt en avis' gjengivelse av en anmeldelse som senere ble henlagt som intet straffbart forhold, LB-2017-6414 som gjaldt en pressemelding sendt ut samtidig med anmeldelsen av styreleder i et selskap og Rt-2002-764 (Nordlandsposten.).

Avisen hadde etter rettens oppfatning videre fyllestgjørende faktisk grunnlag for å knytte Diskerud personlig til oppslaget gjennom de samtaler den hadde hatt med Bergsland, Lier-Hansen og Mogen selv, samt gjennom tilgangen til oversendelsesbrevet til Økokrim. Ut fra bevisførselen i saken finner retten det klart at både Gregory Malin, styreleder i RTC og Diskeruds svoger, samt Paal Diskerud som daglig leder, diskuterte jobbtillbud og avlønning med Audun Mogen. Basert på rollene de hadde i det aktuelle selskapet og den rolle Diskerud hadde i den aktuelle kontakten med Mogen, kan ikke retten se at Dagens Næringsliv ikke hadde fyllestgjørende faktisk grunnlag for å knytte Diskerud til saken slik det ble gjort. Avisen hadde videre tilstrekkelig grunnlag for å omtale RTC som «*kontrollert av Pål Diskerud og hans familie*» og «*Diskerud-familiens selskap*» selv om Diskerud ikke personlige hadde eierandeler i selskapet. Det vises til Diskeruds og Malins roller i selskapet samt til at både RTC og Nydro fremstår som kontrollert av selskaper tilknyttet Diskeruds svoger og far, Tore Diskerud. Den uklarhet som foreligger rundt reelt eierskap til de amerikanske selskapene som står som eiere av RTC og derigjennom av Rjukan Property Enhancement AS er Diskerud nærmest til å bære risikoen for.

Ved vurderingen av avisens aktsomhet skal det også legges vekt på om det tas nødvendige forhold, jf. Rt-2002-764 (Nordlandsposten). Dagens Næringsliv har her tatt en rekke forbehold, som det er redegjort nærmere for under punkt 3 over, og det er tale om en i det alt vesentlige korrekt dekning av kommunens anmodning, jf. også Rt-2000-279.

Dagens Næringsliv artikkel har et klart preg av videreformidling av kommunens anmodning/anmeldelse og det skal da noe mindre til for å akseptere fremsettelse av ytringen, jf Rt-2003-1190:

Det er ikke tvilsomt at ytringsfriheten rekker lenger ved videreformidling, beroende blant annet på hvem som har fremsatt den påstand som formidles

I dette tilfellet var det tale om videreformidling av en anmodning fremsatt av en kommune etter grundig saksbehandling, noe avisens journalister kjente til. Det taler mot at videreformidling var rettsstridig.

I dette tilfellet ble anmeldelsen/anmodningen offentliggjort på et tidlig tidspunkt, samme kveld som kommunen sendte sin henvendelse til Økokrim. Publiseringstidspunktet er noe retten i utgangspunktet er svært forsiktig med å overprøve, og som retten heller ikke her finner grunnlag for. Det vises til EMDs avgjørelser i EMD 15890/89 (Jersild) avsnitt 31 og 21980 (Bladet Tromsø) avsnitt 63 om vurderinger knyttet blant annet til form hvor det fremgår at det er «*not for the Court, nor for the national courts for that matter*», jf også LH-2004-3.

Dagens Næringsliv var i kontakt med RTC med både Paal Diskerud og Gregory Malin før publiseringen. Fristen de ble gitt for kommentarer på rundt fire timer var kort, særlig ettersom Diskerud etter det opplyste da befant seg i London og hadde begrenset mulighet til å følge opp saken. Journalistene har forklart at det normalt er uproblematisk å gi mer tid og at det hadde blitt gjort dersom Diskerud hadde bedt om det. Retten har liten grunn til å betvile dette, men tillegger det begrenset vekt. For en person som ikke jevnlig forholder seg til pressen vil formodentlig en slik frist fremstå som absolutt.

Samtidig er det ingen tvil om at Diskerud her ble gitt mulighet til samtidig imøtegåelse, noe han også benyttet seg av. Hans kommentarer, formidlet via advokat Elden, er tatt inn i artikkelen. Retten legger basert på Stein Lier-Hansens forklaring i retten også til grunn at Diskerud selv var i telefonkontakt med Lier-Hansen om sistnevntes sitater til den artikkelen før Lier-Hansen ga sin tilbakemelding på artikkelen til avisen.

Diskerud kom videre til ordet to dager senere gjennom leserinnlegg fra hans advokat knyttet til om forholdet kunne ansees anmeldt. Dette leserinnlegget sammen med Dagens Næringslivs presisering innebar at meningsinnholdet i «anmeldelse» da ble ytterligere klarlagt. På dette tidspunkt hadde Diskerud også mulighet til å ta opp og i møte andre sider forhold i artikkelen, uten at det da ble gjort.

Diskerud gjør gjeldende at artikkelen innebar flere brudd på pressens Vær Varsom plakat og at dette må tillegges vekt ved vurderingen etter § 3-6a annet ledd. Diskerud har selv

valgt ikke å bringe saken inn for PFU (Pressens faglige utvalg). Hvorvidt publiseringen av den aktuelle artikkelen innebar brudd på reglene i plakaten punkt 4 i lys av PFUs praksis, har retten begrensede holdepunkter for å ta stilling til, og det er heller ikke avgjørende for den vurdering som retten skal foreta. Det som er gjenstand for rettens vurdering er ikke journalistenes fremgangsmåte, men det samlede inntrykk avisens dekning etterlater. Fremgangsmåten har betydning for rettsstridsvurderingen og den helhetsvurdering retten skal foreta. jf. Rt-2015-746 avsnitt 83.

Diskerud har også fremhevet at arbeidet med artikkelen ikke tilfredstilte Dagens Næringslivs egne rutiner for gravesaker. Retten legger til grunn at artikkelen var en nyhetssak utløst av kommunens henvendelse til Økokrim 19. november 2014 og varselet Dagens Næringsliv fikk om det i forkant. Det var ikke noen gravesak initiert av avisens egne journalister, i motsetning til den såkalte «lånehai-saken» som var publisert tidligere i november 2014. Retningslinjene er etter rettens oppfatning da ikke relevante og det foretas ikke noen nærmere vurdering av fremgangsmåten sett opp mot disse retningslinjene. Retten viser til at avisens arbeid med dekningen fremstår som grundig og at de har foretatt den avsjekk som fremstod som mulig og nødvendig i forkant av publiseringen.

Oppsummeringsvis har retten etter en helhetsvurdering kommet til at publiseringen av ytringen ikke var rettsstridig, selv om dekningen utvilsomt var belastende for Diskerud. Dette underbygges av rettspraksis i de seneste årene. Retten har her særlig funnet veiledning ved avveiningen i EMDs avgjørelse i Tønsberg Blad saken, (510/04), sett sammen med Høyesteretts avgjørelse i samme sak (Rt-2003-928), en sak som etter rettens oppfatning har mye til felles med vår sak. Det vises også til Høyesteretts vurdering i HR-2015-1339-A.

Det er ved vurderingen i vår sak særlig lagt vekt på den allmenne interesse saken hadde, herunder i å koble Diskerud selv til saken. Det er i artikkelen videre tatt en rekke forbehold, og det konkluderes ikke endelig når det gjelder hva som vil bli utfallet i saken. Journalistene bygget på et grundig faktisk grunnlag for det som ble publisert. Diskerud og Malin fikk anledning til å uttale seg i forkant av publiseringen, selv om fristen var noe kort, og Diskerud kom til ordet i etterkant, via en leserinnlegg fra sin advokat, John Christian Elden.

Samlet sett mener retten det er klart at publiseringen ikke var rettsstridig.

Saksomkostningsspørsmålet

Dagens Næringsliv har vunnet saken og har krav på full erstatning for sine saksomkostnader etter tvisteloven § 20-2 første ledd. Retten mener det ikke foreligger slike tungtveiende

grunner som gjøre at det kan gjøres unntak fra dette i medhold av bestemmelsens tredje ledd.

Saken gjelder en forholdsvis omfattende ærekrenkelsessak som har pågått i lang tid. Både stevningen og tilsvar bærer preg av omfattende saksforberedelse, i tillegg kommer senere prosesskrift både knyttet til sakens realitet og flere prosessuelle spørsmål.

Saksomkostninger for den delen av saken som gjelder lånehaiartiklene og som retten ikke har tatt stilling til kreves også, noe som ikke bestrides.

Når det gjelder den delen av rettens behandling som gjaldt avvisningsspørsmålet har Høyesterett tatt stilling til saksomkostningene. Diskerud fikk her medhold og ble tilkjent saksomkostninger. Dette er reflektert i at Dagens Næringsliv ikke har krevet saksomkostnader for perioden fra 3. april 2019 til 20. desember 2019, hvor det som var gjenstand for behandling i hovedsak var dette avvisningsspørsmålet.

Dagens Næringsliv har for den øvrige delen av saken krevet dekket saksomkostnader med 923 469 kroner. Diskerud har ikke hatt innvendinger mot kravets størrelse, dog pekes det på at det ikke kan ha vært nødvendig med særlig ekstra kostnader for den delen av saken som gjaldt «lånehai». Lånehaidelen av saken er betydelig og har slik retten vurderer det klart nødvendiggjort merkostnader. Kostnadsnivået fremstår i lys av det som kostnader det etter rettens oppfatning var nødvendig og rimelig å pådra, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Retten legger omkostningsoppgaven til grunn. Beløpet er uten merverdiavgift, siden Dagens Næringsliv er omfattet av fritak.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist grunnet ferieavvikling og mellomliggende rettsmøter.

DOMSSLUTNING

1. Dagens Næringsliv AS frifinnes.
2. Paal Richard Diskerud dømmes til å erstatte Dagens Næringsliv AS' sakskostnader med kr. 923 469 – nihundreogtjuetretusenfirehundreogseksstini kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

Retten hevet

Birgitte Kolrud

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.